

Toelichting definitieve budgetten 2018

Deze toelichting biedt inzicht in de vaststelling van het definitief macrobudget 2018 voor de gebundelde uitkering op grond van artikel 69, eerste lid, van de Participatiewet (Pw).

Het definitieve macrobudget 2018 wordt ca. € 298 miljoen hoger geraamd dan het voorlopige macrobudget 2018. Het definitieve macrobudget 2018 is ca. € 326 miljoen hoger dan het definitieve macrobudget 2017. De bijstelling ten opzichte van het voorlopige macrobudget is een saldo van positieve en negatieve mutaties en vindt zijn oorsprong in de verwerking van de realisatiecijfers (volume en prijs) over 2017, de verwerking van de verhoogde instroom van statushouders in 2018, nieuwe inzichten in de conjunctuur, en de loon- en prijsbijstelling.

Budgettaire mutaties 2018

Tabel 1 geeft de omvang per deelbudget weer van het macrobudget voor 2018 voor respectievelijk voorlopig, nader voorlopig en definitief. Tevens geeft deze tabel het verschil aan tussen het voorlopig budget 2018 en het definitief budget 2018. Aansluitend volgt een nadere toelichting op de bijstellingen in 2018 voor de verschillende deelbudgetten van de gebundelde uitkering.

Deelbudget	Voorlopig	Nader voorlopig	Definitief	Vershil voorlopig – definitief
Participatiewet	5.469,4	5.604,0	5774,2	304,7
IOAW	386,0	372,4	377,6	-8,4
IOAZ	31,8	31,0	31,7	-0,1
Bbz 2004 (levensonderhoud starters)	30,9	32,0	32,5	1,6
Totaal	5.918,2	6.039,5	6.216,0	297,8
Waarvan gereserveerd i.v.m. in 2018 uit te keren vangnetuitkeringen	138,0	137,9	137,9	-0,1

Deelbudget Pw

Het deelbudget Pw betreft het budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Tabel 2 geeft een uitsplitsing van de wijzigingen in de raming tussen het voorlopige en het definitieve deelbudget Pw 2018. Deze zijn in tabel 2 onderverdeeld naar conjunctuur, realisatie, beleid en loon- en prijsbijstelling. Het budget is samengesteld uit het geraamde gemiddelde volume en de gemiddelde prijs. Tabellen 2a en 2b geven de bijstellingen voor deze componenten afzonderlijk weer. Per saldo is het deelbudget Pw met circa € 305 miljoen naar boven bijgesteld.

Tabel 2: deelbudget Pw 2018 (in miljoenen euro's)

Voorlopig budget	5.469,4
A. Conjunctuur	-19,8
B. Realisaties 2017	143,1
C. Effecten rijksbeleid	115,6
D. Loon- en prijsbijstelling	65,9
Totaal mutaties	304,7
Definitief budget	5774,2

Tabel 2a: Raming volume deelbudget Pw 2018 (aantallen)

Geraamd gemiddelde volume (voorlopig)	385.423
A. Conjunctuur	-1.380
B. Realisaties 2017	9.492
C. Effecten rijksbeleid	8.128
Geraamd gemiddelde volume (definitief)	401.663

Tabel 2b: Gemiddelde prijs deelbudget Pw 2018 (€)

Gemiddelde prijs (voorlopig)	14.191
Realisatie 2017	22
Effecten Rijksbeleid	0
Effecten loon- en prijsbijstelling	163
Gemiddelde prijs (definitief)	14.376

Toelichting tabellen:

A. Conjunctuur

De neerwaartse bijstelling van ca. € 20 miljoen is het saldo van de neerwaartse bijstelling van de werkloosheidsraming van het CPB in 2018 en de opwaartse aanpassing vanwege de doorwerking van de realisatie uit 2017. Conform de rekenregel van het CPB werkt het verschil tussen volumeraming en –realisatie voor 50% door in het budget voor het volgende jaar. Beide effecten hebben geen effect op de prijs en werken dus alleen door in het geraamde volume. In totaliteit (zie tabel 2a) gaat het hierbij om een volume afname van ca. 1,4 duizend uitkeringen.

B. Realisaties

Gedurende 2018 zijn de realisatiecijfers over uitvoeringsjaar 2017 bekend geworden. Het betreft de uiteindelijke realisaties van volumes en prijs (SiSa). Het verwerken van de realisaties over 2017 zorgt in totaal voor een opwaartse bijstelling van ca. € 143 miljoen.

Het gemiddeld volume pakt in 2017 hoger uit dan geraamd (+9,5 duizend uitkeringen). Dit leidt tot een hoger deelbudget Pw van ca. € 135 miljoen. Daarnaast blijkt uit de gemeentelijke bestedingen over 2017 dat de gemiddelde prijs (gemeentelijke uitgaven gedeeld door het gerealiseerde jaargemiddelde volume) is gestegen met ca. € 22 per uitkering. Dit leidt tot een hoger deelbudget Pw van ca. € 8 miljoen.

De totale bijstelling als gevolg van de realisatiecijfers over 2017 is lager dan het macrotekort 2017. Dit komt doordat bij de voorlopige budgetten 2018 (gepubliceerd in september 2017) al op voorhand rekening is gehouden met de verhoogde asielinstroom in 2017. De hogere volumerealisatie in 2017 was daarmee reeds (deels) ingeboekt in het voorlopige macrobudget 2018.

C. Effecten rijksbeleid

De systematiek voor de verwerking van statushouders is dit jaar aangepast in de bijstandsraming. In tegenstelling tot 2016 en 2017 is de verhoogde instroom van statushouders al in het uitvoeringsjaar verwerkt in de bijstandsraming (+ € 118 mln). Daarnaast is een kleine correctie doorgevoerd op het geraamde gedragseffect als gevolg van de temporisering van de afbouw van de algemene heffingskorting (- € 2 mln).

D. Loon- en prijsbijstelling

Met de loon- en prijsbijstelling wordt het macrobudget op het prijspeil van het desbetreffende jaar gebracht. Dit leidt tot een verhoging van de gemiddelde prijs van € 163. Hierdoor stijgt het deelbudget Pw met € 66 miljoen.

Overige deelbudgetten

Hieronder worden de mutaties in de overige deelbudgetten van de gebundelde uitkering toegelicht. Tabel 1 geeft de budgettaire mutaties weer, tabel 3 splitst deze uit naar volume en prijs.

- De IOAW is per saldo met € 8 miljoen neerwaarts bijgesteld in 2018. Dat is het saldo van een neerwaartse bijstelling vanwege de verwerking van volumerealisatie (-€11 mln) en de verwerking van de uitgavenrealisaties 2017 (-€ 5 mln), de opwaartse bijstelling vanwege de hogere verwachte doorstroom vanuit de WW naar de IOAW (€ 3 mln) en de loon en prijsbijstelling (€4 mln).

- De IOAZ is per saldo met € 0,1 miljoen neerwaarts bijgesteld in 2018. Dat is het gevolg van verwerking van de uitgavenrealisaties 2017 (-€ 0,5 mln) en de loon- en prijsbestelling (€ 0.4 mln).
- De Bbz 2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen) is opwaarts bijgesteld met € 1,6 miljoen. Dit is het gevolg van de verwerking van de realisaties in 2017 op volume en prijs en de verwerking van de loon- en prijsbijstelling.

Tabel 3. Overige deelbudgetten 2018 naar volume en prijs

Deelbudget	Voorlopig		Definitief		Verschil	
	Volume	Prijs (€)	Volume	Prijs (€)	Volume	Prijs (€)
IOAW	26.335	14.658	25.828	14.620	-507	-38
IOAZ	1.961	16.220	1.962	16.143	1	-77
Bbz 2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen)	1.786	17.326	1.781	18.263	-5	937